

„КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА ЕВРОПА“

КОМПЛЕКТ С МАТЕРИАЛИ ЗА УЧИТЕЛИТЕ

(ВЪЗРАСТ НА УЧЕНИЦИТЕ: ОТ 10 ДО 15 ГОДИНИ)

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
[#EuropeForCulture](#)

НАШЕТО НАСЛЕДСТВО: СРЕЩАТА НА МИНАЛОТО С БЪДЕЩЕТО

Съдържание

Ръководство за учители към комплекта с материали за Европейската година на културното наследство 2018	3
УРОК 1: „Търсачи на културно наследство“	9
ЗА УЧИТЕЛИ: бележки относно онлайн играта „Търсачи на културно наследство“	11
„ТЪРСАЧИ НА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО“: Работен лист	12
УРОК 2: „Европа – единство в многообразието“	14
РАБОТЕН ЛИСТ НА МУЗЕЙНИЯ УРЕДНИК	16
УРОК 2: Предложения за проекти	18
Това сме ние	19
Истински творци	19
Капсули на времето	20
Вдъхновени от традицията	20
Осиновете си паметник	21
Празници	21
Европейски културни маршрути	22
Споделено наследство	22
DiscoverEU: Вашият европейски списък с желания	23
Индустриално наследство	23
Да танцуваме!	24
Културна обиколка	24
Далеч от утъпканите пътеки	25
Побратимени градове	25
Младежи за културно наследство	26
Знак за европейско наследство	26

ЕС: Европейски съюз

Служба за публикации

© Европейски съюз, 2018

Повторното използване е разрешено, при условие че се посочи източникът.

Политиката на повторно използване на документите на Комисията е регламентирана с Решение 2011/833/ЕС (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39).

За използването или възпроизвеждането на снимки или други материали, за които ЕС не е носител на авторското право, трябва да се иска разрешение направо от носителите на това право.

Ръководство за учители към комплекта с материали за Европейската година на културното наследство 2018

ДОБРЕ ДОШЛИ

Тези образователни материали за културното наследство, предназначени за ученици между 10 и 15 години, са създадени с цел да отговорят на следните въпроси:

- Можем ли да изградим общо бъдеще, като почитаме и уважаваме уникалното и многообразно културно наследство, на което имаме щастието да се радваме в Европа?
- Как можем да помогнем на младите хора да почитат, открият и изпитат като лично изживяване богатото общо културно наследство на ЕС?

КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА ЕВРОПА – КОНТЕКСТ

ЕС е роден от желанието за мир, икономически просперитет и единство. Изграден на основата на общите ни интереси и споделени идеали, той зачита напълно нашето културно и езиково многообразие. Целта на Европейската година на културното наследство 2018 е да почетем богатото и многообразно наследство на Европа на местно, регионално, национално и общоевропейско ниво. Този комплект с материали е създаден, за да помогне на учителите да запознаят учениците с културното им наследство в класната стая и извън нея и да повиши осведомеността на децата по отношение на необходимостта от опазване на това наследство.

Културното наследство има своето влияние върху ежедневието ни живот. То присъства около нас в градовете, природните пейзажи и археологическите обекти. То е в литературата, изкуството, занаятите, предадени ни от нашите предшественици, историите, които разказваме на децата си, храната, която ядем, и филмите, които гледаме и в които се разпознаваме.

Елементите на културното наследство, създадени и наточени със смисъл от хората, имат социална стойност. Стойността за обществото може да е културна, артистична, историческа, археологическа или антропологическа.

Въпреки това обаче не всичко старо може да се определи като културно наследство. Само продукти на човешката дейност, които целенасочено се опазват, консервират или реставрират и не са оставени да се рушат, да тънат в забрава или да бъдат унищожени, могат да бъдат окачествени като културно наследство.

Културното наследство в многото си проявления обхваща:

- Сгради, паметници, артефакти, архиви, облекло, произведения на изкуството, книги, машини, исторически градове, археологически обекти и т.н. – **материално културно наследство**
- Практики, образи, изразни средства, знания, умения, предмети и културни пространства, които хората ценят (като например празници). Тук се включват също езиците и устната традиция, сценичните изкуства, традиционните занаяти и т.н. – **нематериално културно наследство**
- Пейзажи и географски зони, където природата свидетелства за културни практики и традиции, като например градините
- Ресурси в цифров формат (като цифрово изкуство и анимация) или ресурси, които са цифровизирани, за да бъдат съхранени (включително текстове, снимки, видеоматериали и записи) – **цифрово наследство**

Културното наследство може да предложи множество образователни и практически възможности на младите хора. То може да спомогне за диалога между различните култури и поколения, да предложи усещане за споделено разбиране на различията и приликите, както и да допринесе за оценяването на културното разнообразие.

В Европа имаме изключително богато културно и природно наследство. То е наше общо богатство и ни е направило такива, каквито сме. Следващите поколения са бъдещите пазители на това наследство и тези, които трябва да гарантират неговото опазване във времето. Като помагаме на учениците да ценят и да се грижат за културното си наследство, те могат да осъзнаят неговото разнообразие и да започнат межкултурен разговор за нещата, които ни свързват.

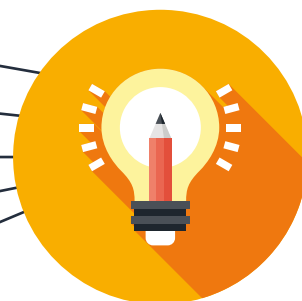
СТРУКТУРАТА

Комплектът с материали цели да предостави на учителите подходящи ресурси и теми за проекти, свързани с културното наследство, които да помогнат на младите хора да се запознаят с културното наследство на Европа и да се ангажират с него. Той трябва също така да подсили чувството за принадлежност към общото европейско семейство.

Този комплект е замислен като ресурс за учители по всякакви предмети, преподаващи на ученици между 10 и 15 години, за да им помогне в часовете, дискусиите и проектите, свързани с темата за културното наследство.

Комплектът включва:

- > **Ръководство за учители към комплекта**
- > **Онлайн игра**
- > **План на Урок 1: „Търсачи на културно наследство“**
- > **План на Урок 2: „Европа – единство в многообразието“**
- > **Предложения за проекти**

ПЛАНОВЕ НА УРОЦИТЕ

Тема	Заглавие	Ресурси	Материали
Какво е културно наследство?	Урок 1 „Търсачи на културно наследство“	Онлайн игра Ключ с отговори към играта „Търсачи на културно наследство“	<ul style="list-style-type: none"> • Компютри с интернет връзка за учениците, работещи по двойки • Бяла дъска • Цифров проектор
Отбелязване на значимостта на културното наследство на Европа и оценяване на неговото разнообразие и стойност	Урок 2 „Европа – единство в многообразието“	Ръководство на музейния уредник Списък с проекти	<ul style="list-style-type: none"> • Компютри • Писалка и хартия • Предложения за проекти

Комплектът включва планове за провеждане на 2 урока:

- > Първият план е изграден около онлайн играта, свързана с културното наследство, чрез която учителите могат да въведат темата по забавен и образователен начин. Тя цели да помогне на учениците да се запознаят с културното наследство и различните му форми. **Основната цел на този учебен план е да помогне на учениците да разберат понятието за общо европейско културно наследство и да насърчи чувството за принадлежност към Европа.**
- > Планът на втория урок насърчава учениците да изследват европейското измерение на тяхното културно наследство. Те ще се включат в дейности, чрез които да открият начини за опазване на културното наследство, и ще могат да вземат участие в един или няколко проекта, получавайки възможност да се докоснат до него. **Основната цел на този учебен план е да привлече вниманието на учениците към това колко е важно да ценим и опазваме културното наследство.**

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

УРОК 1: „ТЪРСАЧИ НА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО“ – ОНЛАЙН ИГРА

Като част от плана на първия урок комплектът включва онлайн игра с 2 нива на трудност, предназначена за ученици на възраст от 10 до 12 години и за такива между 13 и 15 години. Онлайн играта „Търсачи на културно наследство“ е замислена като въвеждаща дейност, с която учителите да започнат първия урок за културното наследство. За да се насърчи активното учене и за да може учениците да се забавляват, докато придобиват знания, играта трябва да се играе по двойки или в групи, а учителят да влезе в ролята на помощник.

Онлайн играта ще въведе темата за културното наследство, давайки на учениците обща представа за 4-те форми на културно наследство (материално, нематериално, природно и цифрово). Освен това с играта ще се постави началото на дискусия за значението на културното наследство.

Целта на онлайн играта е:

- > да предизвика интереса на учениците и да ги насърчи да научат повече за разнообразното наследство на Европа
- > да разшири разбирането им за културното наследство, като им покаже, че то е повече от музеи и стари сгради
- > да запознае учениците с 4-те вида културно наследство
- > да предизвика дискусия за това какво е културно наследство
- > да насърчи учениците да взаимодействат с културното наследство
- > да подобри уменията на учениците за търсене на информация и проучване
- > да насърчи активното учене

Играта включва интерактивна карта на Европа с виртуални обекти или снимки (като например Берлинската стена, Айфеловата кула и т.н.) Появяват се въпроси, тип викторина, на които учениците трябва да отговорят, щраквайки върху съответните държави от картата.

Играта е с 2 нива на трудност:

- > 7 въпроса за ученици между 10 и 12 години
- > 7 въпроса за ученици между 13 и 15 години

Всяко ниво на играта включва 3 въпроса, свързани с общото европейско наследство, и 4 въпроса за различните форми на културното наследство (материално, нематериално, природно и цифрово). Така учениците ще придобият широка представа какво означава културно наследство, а темата ще бъде въведена по плавен и забавен начин. За допълнителна информация прочетете инструкциите на играта.

УРОК 2: „ЕДИНСТВО В МНОГООБРАЗИЕТО“ – ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРОЕКТИ

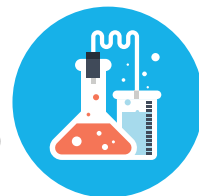
Като част от Урок 2 комплектът включва списък с 15 предложения за проекти. Учителите могат да изберат един или повече проекти, които да осъществят заедно с учениците във или извън класната стая.

Класът също може да избере една тема за проект, да се раздели на групи, работещи върху различните аспекти на темата, които могат да се проучат, да се опишат и да се представят на класа. Учениците може да изберат теми, съобразени с личните им интереси, а след това да направят презентация по тяхната тема, свързана с културното наследство. Проектът трябва да насърчи учениците да организират или участват в събития, създаващи усещане за принадлежност към **общото европейско семейство**.

Проектите трябва да поощряват активното учене и работата в екип. Съвместното учене в отборите ще помогне на учениците да споделят културното си наследство. По този начин се насърчават приобщаването и разбирателството. Проектите не са замислени за определена възрастова група, което позволява на учителите да изберат проект, който смятат за подходящ за възрастта, интересите и способностите на учениците. Учителите се поощряват да възприемат интердисциплинарен подход, правейки препратки към други предмети като изобразително изкуство, физическо възпитание и информационни технологии.

Всеки проект насърчава:

- > търсенето на информация (комбинация от устни и/или документални методи на събиране на информация)
- > представянето на работата (пред аудитория и/или чрез цифрови средства на по широка публика)
- > участие на учениците в дейност, свързана с културното наследство

Много от проектите включват дейности на открито като посещение на обекти от културното наследство и изучаване на уникални европейски пейзажи и местообитания, включени в „Натура 2000“. Така учениците ще разберат важноста на опазването на биоразнообразието и всички форми на културно наследство в Европа. Помагайки в организирането на събития, свързани с културното наследство, учениците ще развият независимостта си, като едновременно с това работят заедно. Участвайки в дейности, свързани с културното наследство, учениците могат да изградят нови връзки със своето наследство.

Съвет: помогнете на учениците да споделят своята работа!

За да може учениците да оценят още по-добре културното наследство, те трябва да бъдат поощрени да споделят работата си по проекта с аудитория извън класната стая и при възможност да организират и бъдат домакини на събитие, свързано с културното наследство. Тяхната изследователска и проектна работа може също да бъде споделена с местни групи, занимаващи се с опазване на наследството, които да бъдат поканени да присъстват на събитие в училището. Като се свържат с местни групи, занимаващи се с опазване на наследството, и чрез участие в събития в рамките на Европейските дни на наследството учениците ще придобият опит като участници или доброволци в културни проекти в бъдеще.

СЪВЕТИ ЗА СПОДЕЛЯНЕ И/ИЛИ ПУБЛИКУВАНЕ НА ПРОЕКТНАТА РАБОТА НА УЧЕНИЦИТЕ ОНЛАЙН

За да могат учениците да подобрят цифровите си умения, докато придобиват знания за културното наследство, учителите може да ги насърчат да споделят проектната си работа онлайн. Ето няколко съвета и насоки, за да помогнете това да се случи:

- > Приканете всеки отбор да запази в папка със заглавие Copyright снимките, видеоклиповете и музиката, които иска да използва. Всеки материал трябва да бъде запазен заедно със съответната информация относно авторските права. След това отборът трябва да реши как правилно да посочи източниците си. Един член на екипа, назначен за мениджър по авторското право, проверява правилата за ползване на авторските произведения, статута по отношение на авторското право и иска „позволение за ползване за образователни цели“, ако такова е необходимо. Позволенията трябва да се съхраняват в папката Copyright.
- > Запознайте учениците си с цифровите ресурси, използващи лиценза Creative Commons, и ги научете как правилно да посочват източниците си. Вижте следните полезни уебсайтове:
  - **Europeana** – <https://www.europeana.eu/portal/bg> – със своята колекция от над 51 милиона произведения на изкуството, артефакти, книги, видеоклипове и аудио записи от повече от 3500 музеи, галерии, библиотеки и архиви от цяла Европа. Повечето документи са за свободно ползване, но информацията за използваното авторско произведение трябва да бъде правилно посочена.
  - **Creative Commons** – <https://creativecommons.org> – безплатен и лесен за ползване лиценз за авторско право, с който е по-лесно да бъде получено разрешение за споделяне и използване на авторско произведение. На учениците може да бъде показано как да търсят съдържание под лиценз Creative Commons за проекта си и да бъдат научени как да проверяват разрешенията за ползване на уебсайта <https://search.creativecommons.org>.
- > Може да призовете всеки отбор да избере и приложи лиценз Creative Commons към своя собствен проект, преди да го публикува онлайн. Това би било чудесен начин да им помогнете да разберат какво е авторско право и как правилно се посочва авторската работа, което може да им бъде полезно както в училище, така и при публикуване на тяхна авторска работа онлайн.
- > Информирайте учениците, които планират да си правят видеозаписи или да снимат други млади хора под 16-годишна възраст, че трябва да получат разрешение от родител или настойник. Учениците могат да ползват училищния Формуляр за съгласие и всеки отбор да назначи т.нар. „Пазител на данните“, който може да се заеме със защитата на всички събрани лични данни, решавайки заедно с отбора си какво съдържание е подходящо да се ползва онлайн.
- > Учениците във всеки отбор трябва ясно да обяснят на всички възрастни и/или деца, съгласили се да бъдат идентифицирани, снимани с камера или записвани в рамките на проекта, в какво ще се изразява тяхното онлайн присъствие и как ще бъдат използвани данните им.
- > Разгледайте портала за безопасен интернет на ЕС *Better Internet for Kids* – www.betterinternetforkids.eu, – който включва съвети към училищата и връзки към местния център за безопасен интернет.

ПОЛЗВАНЕ НА КОМПЛЕКТА

Ресурсите в комплекта могат да бъдат приспособени за нуждите на отделни часове; учителите се насърчават да използват съдържанието на комплекта по начин, който да съответства на учебната програма и интересите на учениците.

Комплектът включва както дейности за активно учене, така и ресурси за комуникация и сътрудничество. Благодарение на дейностите за активно учене учениците ще се включат в дискусии и ще се запознаят с живота, културата и наследството на техните връстници в другите държави от ЕС. Ресурсите за комуникация и сътрудничество са предназначени да стимулират учениците да станат по-дейни и активни граждани на ЕС, които разбират неговото културно наследство и търсят начини да отбележат важноста му и да го съхранят.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Нашето наследство играе голяма роля в изграждането на бъдещето на Европа. Младите хора трябва да участват в дейности, свързани с културното наследство, и да са активни в тяхното организиране, за да се подсили чувството на принадлежност към европейската общност. Споделяйки нашето наследство и отдавайки му почит, можем да повишим осведомеността на учениците по отношение на историята и ценностите, които споделяме. Ние сме пазители на общото ни наследство, а комплектът с материали, предназначен за учителите, цели да предостави инструменти и ресурси, които да помогнат на учениците да разберат какво е културно наследство и защо е важно то да се чества и опазва. Освен това като млади европейци те ще научат, че споделят общо наследство и че те са негови защитници.

ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ И РЕСУРСИ

Уебсайт на Европейската година на културното наследство: през цялата 2018 г. ние чествуваме многообразното културно наследство на Европа – на местно, регионално, национално и общеевропейско ниво. Целта на Европейската година на културното наследство е да насърчи повече хора да се запознаят и ангажират с културното наследство на Европа и да подсили чувството за принадлежност към общото европейско пространство. Посетете уебсайта и научете повече за Годишната!

https://europa.eu/cultural-heritage/european-year-cultural-heritage_bg

Знак за европейско наследство: 38 обекта в Европа са отличени с престижния Знак за европейско наследство. Тези места, които са част от европейското наследство, бележат важни етапи в изграждането на днешна Европа. Тези обекти, датиращи както от зората на цивилизацията, така и от съвременната епоха, символизират и почитат европейските идеали, ценности, история и интеграция.

https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/heritage-label_en

Европейски дни на наследството: това са тържествените културни събития с най-широко участие от страна на гражданите на Европа. Със своите 70 000 организирани събития годишно и над 30 милиона посетители Европейските дни на наследството представляват уникален пример за инициатива близо до гражданите, организирана и споделена от милиони европейци.

В рамките на Европейските дни на наследството 2018 се организира конкурсът „Седмица на създателите на европейското наследство“, който насърчава учениците да открият европейското измерение на местното културно наследство.

<http://www.europeanheritagedays.com/Home.aspx>

<http://www.europeanheritagedays.com/European-Heritage-Makers-Week>

Награди на Европейския съюз за културно наследство: Наградите на Европейския съюз за културно наследство (Наградите Europa Nostra) отличават някои от най-добрите постижения в грижата за културното наследство и показват невероятните усилия, които се полагат за повишаване на осведомеността по въпросите на културното наследство.

https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/heritage-prize_en

Europeana: тази финансирана от ЕС платформа предоставя достъп до над 51 милиона цифровизирани документи, книги, музика, видеоклипове и други с инструменти за търсене и филтриране, които помагат на потребителите да се ориентират в сайта. Europeana Stories например помага да се изследват както неразказаните, така и официалните истории от Първата световна война, чрез 440 481 документа от цяла Европа <https://www.europeana.eu/portal/en/collections/world-war-i>. Материалите са предоставени на Europeana от много институции, а Europeana се стреми да направи всички ресурси на уебсайта достъпни за повторно ползване. Някои документи все още са защитени с авторско право, така че учениците винаги трябва да посочват източника и да се съобразяват с всички евентуални забрани, свързани със споделянето на документа.

<https://www.europeana.eu/portal/bg>

Интерактивна карта на културното наследство на Европа, разработена от Съвместния изследователски център на Европейската комисия: това уеб-приложение показва на потребителите какво прави ЕС заедно със своите партньори за опазването и популяризирането на културното наследство в Европа. Потребителите имат възможност да изберат област, от която се интересуват, и да получат географски изглед на културните инициативи, които се провеждат в Европа, включително на местата, отличени със Знак за европейско наследство, на Европейските столици на културата и на инициативите, отличени с Наградите на ЕС за културно наследство.

<http://eu-commission.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=e3e538d4e4b743c8a6bc7a363fbc2310>

Европейски културни маршрути: Културните маршрути на Съвета на Европа са покана за пътуване (през времето и пространството) в търсене на богатото и разнообразно наследство на Европа чрез обединяването на хората и местата в мрежи с обща история и наследство. Над 30-те Културни маршрута доказват, че наследството на различните държави и култури в Европа е споделено и живо.

<https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/home>

„Натура 2000“: това е общоевропейска екологична мрежа от защитени природни зони. Всички 28 държави членки са включили зони в „Натура 2000“ с цел да бъдат защитени редките местообитания и видове на тяхната територия.

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/awards/natura-2000-network/index_en.htm

eTwinning: това е онлайн общност от училища от цяла Европа, финансирана от Европейския съюз. Тя предлага на учителите и училищата в Европа платформа, чрез която да общуват, да си сътрудничат и да развиват различни проекти. Сътрудничеството в рамките на eTwinning ще насърчи учениците да опознаят културата на своите партньори по проекти и ще подчертае европейското измерение на проектите за културно наследство, представени в комплекта.

<http://www.etwinning.net>

Домът на европейската история: този музей, който отвори врати в Брюксел през 2017 г., е посветен на общото минало на европейските народи, но и на различния им исторически опит. Това е място, където хората могат да се запознаят с общото европейско минало, но и с различните гледни точки към историята. Музеят възприема трансевропейска гледна точка в образователния си подход, изследвайки историческата памет, различния исторически опит и общото минало на европейските народи, но и показвайки по какъв начин те са свързани с настоящето

<https://historia-europa.ep.eu/bg>

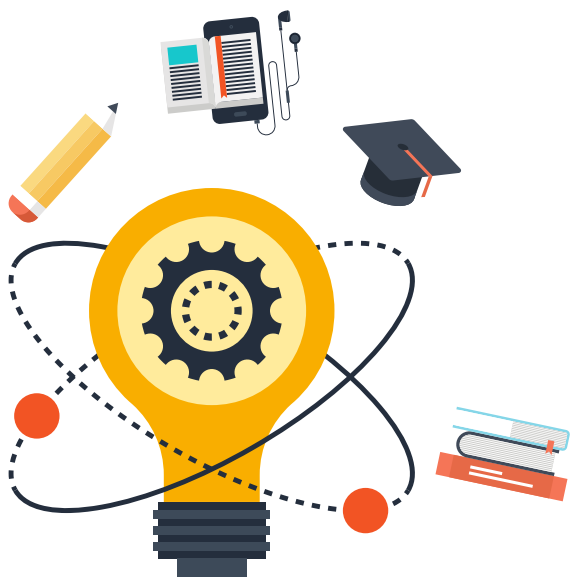
<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/22af24d7-0d39-11e7-8a35-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-68886178>

Кът на учителя: включва различни образователни материали за всички възрастови групи. Независимо дали искате да покажете на учениците си какво върши ЕС, как е бил основан и как работи, или да проведете по-задълбочена дискусия относно политиките на ЕС, тук ще намерите нужното вдъхновение.

https://europa.eu/teachers-corner/home_bg

Европейски съюз: официалният уебсайт на ЕС.

https://europa.eu/european-union/index_bg

УРОК 1: „Търсачи на културно наследство“

ОБЩ ПРЕГЛЕД

Учениците ще изиграят кратка онлайн игра по двойки, търсейки примери за културно наследство по картата на Европа. Това ще им помогне да се запознаят с различните аспекти на културното наследство и да осъзнаят, че всички ние споделяме общо наследство.

Възрастова група	10–15
Времетраене	50 минути
Връзки с учебни предмети	ИКТ, езици, история, география, европейски науки
Материали/ресурси за учителите	цифров проектор, бяла дъска
Материали/ресурси за учениците	компютър, писалка, хартия, работен лист „Търсачи на културно наследство“

Цели	Учебни резултати
<ul style="list-style-type: none"> > Да бъде привлечено вниманието на учениците към темата за културното наследство по забавен начин. > Да се помогне на учениците да разберат какво е културно наследство и колко е ценно то в живота им. > Да се изследват културните сходства между народите, живеещи в различните европейски държави, както и елементите от общото им културно наследство. > Да се създаде чувство за принадлежност към Европа и усещане за общност, като едновременно с това се изследва културното разнообразие на Европа. 	<ul style="list-style-type: none"> > Да се разгледат европейските държави и различни примери за културно наследство. > Да се научи какво е културното наследство и какви са различните му форми.

УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ

Дейности	Описание	
Въвеждаща дейност	Представете темата и онлайн играта „Търсачи на културно наследство“. Насърчете учениците да използват търсачка или други онлайн ресурси, както и подходящи книги и атлас или учебник, ако такива са налични. Обяснения как се играе онлайн играта има по-долу, а допълнителни инструкции можете да намерите в този комплект с материали.	 <p>15 МИНУТИ (времето може да е различно – вижте бележките по-долу)</p>
Допълнителен материал за учениците, които свършат по-бързо	Помолете учениците да посочат елемент от културното наследство, свързан с всяка държава, посочена в играта (пример: Франция/ Айфеловата кула), както и един, свързан с тяхната страна.	

Дейности

Описание

Основна дейност

Част 1

Раздайте на учениците работния лист „Търсачи на културно наследство“, който включва дейности, свързани с някои от въпросите в играта. Целта е учениците да разберат понятието културно наследство. Прегледайте работния лист заедно с учениците. За да им помогнете да разберат понятието, следвайте следните стъпки.

Въпрос 1:

- a. Поискайте от учениците да посочат ранните европейски цивилизации, за които са се сетили, когато са разсъждавали по Въпрос 1 от онлайн играта. Гръко-римската, юдео-християнската, келтската и викингската цивилизация са допринесли за оформянето на общото културно наследство на Европа.
- b. Помолете учениците да дадат пример от родния си град или село за културното влияние на древна цивилизация.
- c. Помолете учениците да посочат различни културни елементи, свързани с тези цивилизации, и да ги обвържат с живота днес. Например археология, изкуство, литература, език, политика, религия, празници и начин на живот.

Въпрос 2:

- a. Последните 4 въпроса от играта са свързани с 4-те различни форми на „културно наследство“, за да помогнат на учениците да разберат понятието. Напишете върху дъската техните предположения за това какво би могла да означава всяка една от тези различни форми на културно наследство.

Въпрос 3:

- a. Обяснете, че културното наследство може да представлява комбинация от тези различни форми, и помолете учениците да дадат примери за това от играта или такива, за каквито се сещат.
- b. Попитайте ги за примерни дефиниции за „културно наследство“ от работните им листове.
- c. След като обясните неяснотите и разгледате колективно направените предложения на дъската, помолете учениците да напишат своя собствена дефиниция за „културно наследство“ в тетрадките си.

30
минути

Част 2

- a. Помолете учениците да разделят страница от тетрадките си на 2 колони. Нека в лявата колона посочат 3 примера за културно наследство от техния град или село, с които се идентифицират. В дясната колона те трябва да обяснят защо се идентифицират с тях.
- b. Попитайте дали има желаещи да прочетат на глас един пример от списъка си.
- c. Обсъдете с класа приликите и разликите в списъците с примери за културно наследство и помислете заедно дали те говорят нещо за идентичността на учениците и усещането им за тяхното собствено културно наследство.
- d. Обсъдете как наследяваме културното си наследство. Как се опазва то? Каква роля ще играят учениците в опазването на културното си наследство за бъдещите поколения?

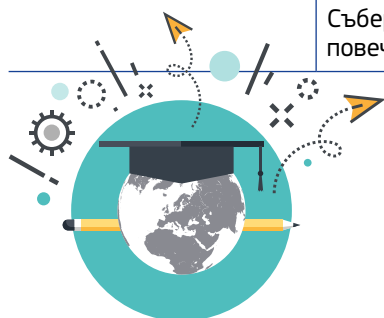
Заклучение

За да помогнете на учениците да преговорят това, което са научили по време на часа, изиграйте един кръг от играта 3-2-1.

Разделете класа на 3 групи и ги помолете да останат на местата си по двойки. Помолете Група 3 да помисли за 3 неща, които са научили днес по двойки. Помолете Група 2 да помисли за 2 неща, по които имат въпроси. Помолете учениците от Група 1 да помислят за 1 нещо, което искат учителят да знае.

Съберете отговорите и кажете на учениците, че в следващия час ще научат повече за общото културно наследство на Европа.

5
минути

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

ЗА УЧИТЕЛИ: бележки относно онлайн играта „Търсачи на културно наследство“

Играта има 2 нива на трудност:

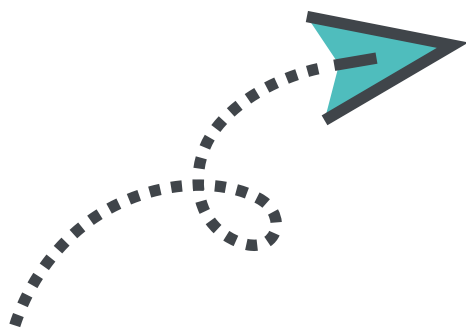
1. нивото е подходящо за деца от 10 до 12 години
2. нивото е подходящо за деца от 13 до 15 години

URL: https://europa.eu/kids-corner/index_bg.htm

Ако желаете да посветите на играта повече от 15 минути, можете да го направите, като разпределите дейностите по урока в 2 учебни часа.

Играта е замислена да се играе по двойки на лаптоп или таблет, за да се насърчат учениците да развиват цифровата си грамотност, докато играят. Ако обаче предпочитате учениците да играят онлайн играта заедно като клас, използвайки цифров проектор и бяла дъска, това може да стане по следния начин:

1. Разделете класа на малки групички от по 3-ма или 4-ма ученици.
2. По време на играта превключвайте между играта и предпочитаната от Вас търсачка.
3. Помолете учениците да напишат отговора на всеки въпрос в тетрадките си.
4. Нека всеки отбор си избере 1 човек, който да засича времето.
5. Всеки отбор трябва да запише отговора на съответния въпрос в тетрадките си, отбелязвайки времето, което им е отнело да намерят отговора. Ученикът, който засича времето, Ви показва написания отговор и Вие потвърждавате дали е верен или не.
6. Ако един или няколко отбора не могат да отговорят на даден въпрос, 1 член на отбора вдига ръка и казва, че се нуждае от търсачката. Върнете се на екрана за търсене и попитайте ученика каква ключова дума да въведете. Таймерът на отбора спира, когато учениците открият верния отговор (т.е. държавата на картата на Европа).
7. Щракнете върху правилната държава от картата на играта чак след като всички отбори са намерили верния отговор.
8. Всеки ученик, отброяващ времето, пресмята общото време на отбора си след последния въпрос. Отборът, който познае правилно всички европейски държави за най-кратко време, печели играта.

„ТЪРСАЧИ НА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО“: Работен лист

Въпрос 1

Въпросите от 1 до 3 на онлайн играта ни показаха, че Европа има богато общо културно наследство, което ни е завещано от много различни цивилизации. Колко ранни цивилизации, които са оформили културното наследство на Европа, можете да посочите?

Въпрос 2

Въпросите от 4 до 7 се отнасят до 4-те различни форми или елементи на културното наследство. Например: нещо материално като паметник; нещо нематериално като музика; съхранен културен пейзаж; или произведения на изкуството в цифров формат. Културното наследство може да е смесица от тези различни форми – най-важното е, че хората искат да го опазят за бъдещите поколения. Какво означава културното наследство за Вас? Обсъдете въпроса с партньора/партньорите си и напишете предложенията си тук:

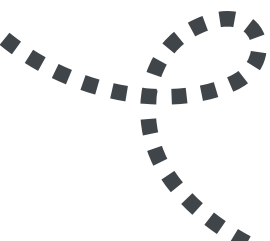

Въпрос 3

Заедно с партньора/партньорите си определете разбирането си за понятието „културно наследство“, използвайки този пъзел. Както знаете, културното наследство има различни форми. Опитайте се да намерите примери и да ги групирате, както е показано по-долу.

УРОК 2: „Европа – единство в многообразието“

ОБЩ ПРЕГЛЕД

В този урок учениците ще разгледат европейското измерение на културното си наследство. Те ще влязат в ролята на уредници на нова постоянна изложба, насочена към младите хора, показваща културата, историята и общите ценности на ЕС в Дома на европейската история – нов музей в Брюксел, посветен на общото минало на европейските народи, но и на тяхното многообразие. Те ще научат, че държавите от ЕС споделят общо културно наследство, простиращо се отвъд националните граници, заради общата ни история, култура и ценности. След това те ще изберат проект, свързан с културното наследство, който разглежда в дълбочина и отдава почит на многото споделени традиции, обичаи, умения и ценности, които са част от разнообразното културно наследство на Европа.

Възрастова група	10 – 15	
Времетраене	50 минути	
Връзки с учебни предмети	езици, работа по проекти, теми от различни области на познанието и изследователска дейност	
Материали/ресурси за учителите	Бяла дъска, фотокопие за всяка група на Работния лист на музейния уредник и на списъка с предложенията за проекти	
Материали/ресурси за учениците	Писалка и хартия	

Цел на урока:	Резултати – след приключването на урока:
<ul style="list-style-type: none"> > учениците ще си припомнят понятията от Урок 1 по забавен начин, за да могат да придобият по-точно разбиране на понятието културно наследство във всичките му форми > урокът ще помогне на учениците да се заинтересуват от културното наследство и да разберат колко е важно то да се почита и опазва > урокът ще провокира учениците да разгледат европейското измерение на тяхното културно наследство 	<ul style="list-style-type: none"> > учениците ще разберат, че тяхното културно наследство трябва да се почита, опазва и защитава > учениците ще развият собствено мнение по отношение на общото европейско културно наследство > учениците ще могат да проучват, изследват и оценяват разнообразното културно наследство на Европа и да разбират споделената си отговорност за опазването му

УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ

Дейности	Описание	
Въвеждаща дейност	<p>Започнете урока, като се върнете отново към играта 3-2-1 от Урок 1.</p> <p>Посочете 3-те неща, които са били научени от Група 3 предишния ден, и попитайте класа за отговорите им. След това на класа се задават 2-та въпроса, формулирани от Група 2. След като отговорите са намерени, Вие ще обясните отново онова нещо, което Група 1 е искала класът да научи. Класът обсъжда и добавя своите предложения.</p>	<p>10 МИНУТИ</p>

Учебни дейности

Основна дейност

a. Обяснете, че Европа е континент с хилядолетна история, богато културно наследство и множество смайващи пейзажи. След Втората световна война в Европа се заражда ново движение за единство между държавите и за създаване на мирен, обединен и благоденстващ континент. Четири десетилетия по-късно това движение в крайна сметка води до създаването на ЕС. *Домът на европейската история* в Брюксел е нов безплатен музей, който отдава почит на европейската история и приканва посетителите да помислят за бъдещето на Европа. Помолете учениците да си представят, че са поканени за музейни уредници на ново изложбено пространство, насочено към младите европейци, разположено на 6-ия етаж и отбелязващо близо седемдесетгодишното следвоенно развитие на ЕС.

b. В малки групи учениците обсъждат Работния лист на музейния уредник и планират как да създадат и оформят изложбеното пространство. Целта им е да създадат вълнуваща и интерактивна зона с практическа насоченост, която да се хареса на младите хора, които ще посетят тази нова изложба, наречена „Европа – единство в многообразието“.

c. Групите докладват на останалите, обяснявайки мотивите и аргументите, които стоят зад плановете за изложбата.

d. „Единство в многообразието“ означава, че в рамките на ЕС европейците са обединени, за да работят заедно за мир и благоденствие, но че в същото време многото различни култури, традиции и езици на континента ги обогатяват.

Дискусия в клас:

Какво означава Европа за Вас и ежедневието Ви?

Как разбирате израза „единство в многообразието“?

Как можем да живеем в хармония, като едновременно с това почитаме различните си култури, традиции и езици?

Как можем да бъдем по-единни, съхранявайки многообразието?

e. Представете темите на проектите и нека учениците решат по кои теми да работят, как да определят работните групи и как да си разпределят работата. След сформирането на работните групи всяка група организира среща за планиране на проекта, като отговорникът на групата води отчет на действията и решенията, които са взети.

25
минути

10
минути

Заклучение

Имайте предвид, че към плана на Урок 2 има приложен списък с предложения за проекти/дейности. Проектите са основната дейност в рамките на Урок 2 и по тях трябва да се работи на следващия ден / в следващия час.

Един или двама от отговорниците на групата от всеки отбор представят накратко плановете на групата си и бъдещата посока на проектите, по които са избрали да работят.

5 минути

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

РАБОТЕН ЛИСТ НА МУЗЕЙНИЯ УРЕДНИК

Домът на европейската история е един наистина европейски музей, който отвори врати през 2017 г. в Брюксел – сърцето на Европейския съюз. Той е посветен на общото минало и различния исторически опит на европейските народи и е място, което Ви приканва да разгледате европейската история както от различни гледни точки, така и през обща перспектива.

Домът на европейската история, разположен на 6 етаж, превежда посетители на всякаква възраст по пътя на европейската история и култура. Постоянната изложба включва вълнуващи предмети от повече от 300 музея и колекции от Европа и света.

Интерактивен таблет води посетителя на всеки от 24-те официални езици на ЕС. Всеки от 6-те етажа разглежда исторически събития, които са оформили Европа – от ранните европейски митове и открития до хаоса, причинен от двете световни войни през 20-и век, последван от все по-силното чувство на единство и принадлежност, за което ЕС допринася.

ЗАДАЧАТА

Вашата група е поканена да подреди и разработи нова изложбена зона на 6-ия етаж на Дома на европейската история. Тя ще се превърне в постоянна изложба, озаглавена: „Европа – единство в многообразието“. Изложбата, която подготвяте, трябва да се харесва на младите хора, да бъде интерактивна и да им дава възможност за вълнуващо, непосредствено, мултимедийно изживяване на многообразието, общите ценности и споделеното културно наследство на Европа.

Изложбената зона ще започва с интерактивна карта на пода, с помощта на която посетителят ще може да се отправи на пътешествие из ЕС, запознавайки се с други млади хора от всяка страна върху картата. Те ще разкажат за това какво е да си европеец днес в тяхната държава и какво ги обединява с другите млади хора в Европа.

Сега е Ваш ред! Разгледайте културните елементи на ЕС, показани по-долу, и обсъдете как Вие и отборът Ви бихте ги представили в залите и пространствата на 6-ия етаж. Изберете тези културни символи, които Вашата група харесва най-много.

Вие също можете да дадете своя принос за изложбата! Изберете предмет, свързан с културното наследство, който е важен за Вас и Вашата идентичност като европейски гражданин, или разкажете история.

Културни елементи и символи на ЕС	Значение	Допълнителни обяснения и идеи	Вашата задача
Мото	Мотото на ЕС „Единство в многообразието“ се появява за първи път през 2000 г. То показва как в рамките на ЕС европейците са се обединили, за да работят заедно за мир и благоденствие, като в същото време са се обогатили от многото различни култури, традиции и езици на континента.	В рамките на Европейските дни на наследството 2018 се организира конкурсът „Седмица на създателите на европейското наследство“, който насърчава учениците да открият европейското измерение на местното културно наследство. Открийте предмети, които могат да вдъхнат живот на историята Ви!	Всички ние сме различни и Европа означава различни неща за нас. Има ли нещо близо до Вас, което може да се определи като културно наследство и което искате да покажете на изложбата? То може да е предмет, който баба Ви или дядо Ви са Ви подарили, снимка на културен обект или на предците Ви, рисунка или история. Може би семейна история или история, свързана с името Ви?

Денят на Европа	Денят на Европа, който се отбелязва на 9 май, чества мира и единството в Европа. Тази дата, на която през 1950 г. бащите основатели на ЕС Жан Моне и Робер Шуман публикуват Плана „Шуман“, се приема за рождена дата на ЕС. Неслучайно Домът на европейската история избра именно този ден за своето откриване.	Помислете как сте отпразнували Деня на Европа и как бихте искали да го празнувате в бъдеще.	Представете си, че сте помолени да подготвите план за честванията на 9 май във Вашето училище. Как ще изглеждат те? Кои от предметите и историите, които сте подготвили за училище, могат да станат част от тържествата?
Знаме	Европейското знаме символизира както ЕС, така и европейската идентичност и единство в по-широк план. То представлява кръг от 12 златни звезди на син фон. Те символизират идеалите за единство, солидарност и хармония, които европейските народи споделят. Броят на звездите не е свързан с броя на държавите членки, но кръгът олицетворява тяхното единство.	Всяко знаме е натоварено със свой собствен смисъл. Забелязали ли сте, че повечето знамена на държавите от ЕС включват червения цвят? Знаете ли защо? А защо знамето на ЕС е синьо?	Опитайте се да откриете прилики в знамената на държавите от ЕС и да обясните значението на сходствата във всяко знаме.
Химн	Музикалният символ на ЕС е фрагмент от композираната през 1823 г. от Лудвиг ван Бетовен „Девета симфония“. Тази мелодия е добавена към поемата на Фридрих Шилер от 1785 г. „Ода на радостта“. На универсалния език на музиката този химн изразява европейските идеали за свобода, мир и солидарност. Химнът се изпълнява на официални церемонии на ЕС, но и по време на различни събития с европейски характер. Европейският химн отдава почит на ценностите, които всички държави от ЕС споделят, но няма за цел да замени националните химни на отделните държави.	Вземете участие в #Ode2Joy Challenge! Това предизвикателство приканва всички граждани на Европа и останалия свят да почерпят вдъхновение от композираната от Лудвиг ван Бетовен „Ода на радостта“, която е химн на Европа.	Предизвикателството е да изпълните оригиналната мелодия или свой собствен вариант на място, което е част от културното наследство и означава много за Вас: малък параклис, известен исторически театър, градина във Вашето село или музей в родния Ви град. Обсъдете с отбора си къде бихте искали да изпълните „Ода на радостта“.
Паспорт	Европейският паспорт е въведен за първи път през 1985 г., за да покаже, че хората от ЕС могат да се движат свободно на територията на Съюза, и да създаде усещане за европейско гражданство.		Разгледайте по-отблизо паспортите, които се издават във Вашата държава, и помислете по какво си приличат с тези на учениците от другите държави в ЕС. Представете си къде можете да отидете с паспорта си и какво бихте искали да разгледате, когато посещавате друга държава.
Валута	Евро (€) дебютира на световните финансови пазари на 1 януари 1999 г. То е официалната валута на 19 от 28-те държави, членки на ЕС. Тези държави формират т.нар. еврозона.	Едната страна на европейските монети е еднаква при всички монети с еднаква стойност, но другата страна изобразява национален символ, който подчертава многообразието на народите, културите и традициите на континента и показва общото културно наследство на тези народи и техните държави.	Ако живеете в държава, в която евро (€) е официална валута, извадете няколко монети от джоба си или опитайте да намерите такива монети от ваши близки, които са били в държави, ползващи евро. Разгледайте монетите внимателно и споделете какво виждате.
Източници		https://europa.eu/european-union/about-eu_bg https://historia-europa.ep.eu/bg https://www.europeana.eu/portal/bg http://www.youdiscover.eu http://www.europeanheritagedays.com/European-Heritage-Makers-Week http://www.europeanostora.org/ode-joy-challenge https://www.europeana.eu/portal/bg/collections/world-war-1 https://www.europeana.eu/portal/bg/collections/fashion https://www.europeana.eu/portal/bg/collections/migration	

УРОК 2: Предложения за проекти

За учителите са разработени различни предложения за проекти, които те да използват като част от Урок 2. Тези проекти са предложения за активно учене и групова работа, създадени, за да допълнят наученото в рамките на този заключителен урок за европейското културно наследство. Проучването на определена тема и представянето на проект, свързан с културното наследство, е основната образователна дейност, предвидена за учениците в този комплект с материали.

Сътрудничеството между учениците в рамките на работните групи ще им помогне да споделят културното си наследство. По този начин ще се насърчи приобщаването и разбирателството. Където това е възможно, проектите трябва да разглеждат общите елементи в културното наследство на Европа, да насърчават осъзнаването на учениците като европейски граждани и да поощряват сравнителното изследване.

Учителите следва да възприемат интердисциплинарен подход и да правят паралели с други предмети като изобразително изкуство, физическо възпитание, информационни технологии, история, езици и социални науки.

Всеки проект насърчава:

- > комбинирането на различни методи за проучване и търсене на информация (чрез устно общуване и/или документална работа)
- > представянето на работата (пред аудитория и/или чрез цифрови средства на по-широка публика)
- > участието в културна дейност.

Учителите и учениците трябва да изберат по кой проект да работят в рамките на Урок 2. Учениците могат да преценят как да представят работата си, след като са избрали темата си. В Ръководството за учители има още информация за споделянето на работата на учениците.

Образец на училищно удостоверение за участие в проект, свързан с културното наследство на Европа, е включен в комплекта с материали.

ЗАДАЧАТА

1 Това сме ние	9 DiscoverEU: Вашият европейски списък с желания
2 Истински творци	10 Индустириално наследство
3 Капсули на времето	11 Да танцуваме!
4 Вдъхновени от традицията	12 Културна обиколка
5 Осиновете си паметник	13 Далеч от утъпканите пътеки
6 Празници	14 Побратимени градове
7 Европейски културни маршрути	15 Младежи за културно наследство
8 Споделено наследство	16 Знак за европейско наследство

2018
 ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
 НА КУЛТУРНОТО
 НАСЛЕДСТВО
 #EuropeForCulture

1

Предложения за проекти

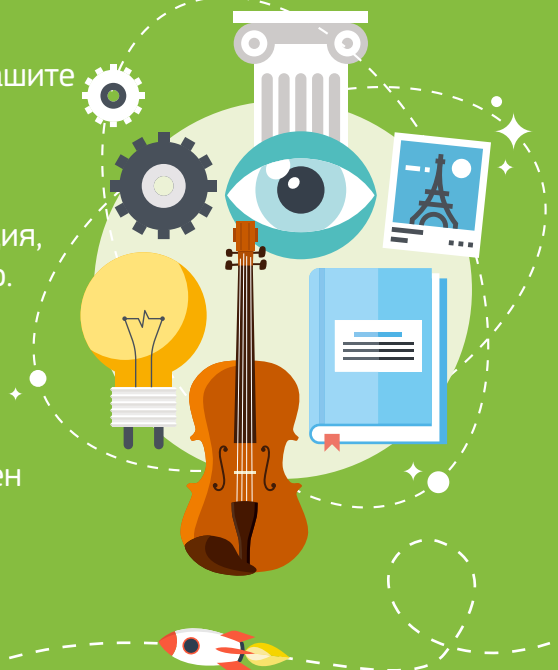
Това сме ние

Нашата култура определя кои сме ние, храната, която ядем, нашите обичаи, официалните празници, които чествуваме, езикът, който говорим, и предметите, които ползваме в ежедневието си.

В малки групи учениците избират културен символ или традиция, който/която възприемат като част от културното си наследство.

Всяка група проучва своя културен символ, открива неговия произход и различните традиции, свързани с него.

Освен това те проверяват дали подобна традиция или културен символ съществуват в друга европейска държава и сравняват културните прилики.

Място: в класната стая или навън

Материали: писалка и хартия, компютри (по желание), атлас и други подходящи книги

2018 **ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО**
#EuropeForCulture

2

Предложения за проекти

Истински творци

Учениците се опитват да открият местни творци, повлияни от европейските течения в изкуството през вековете.

След това класът създава малки арт работилници в училищното фоайе, в които и другите класове да могат да вземат участие.

Всяка работилница ще даде възможност на учениците да се докоснат до различни течения в изкуството като импресионизъм, ренесанс, кубизъм и поантилизъм.

Място: в класната стая

Материали: писалка и хартия, компютри с достъп до интернет, книги за европейското изкуство и мода (ако има такива), принтер (за да се правят копия на произведенията, ако е необходимо), материали за изрязване, художествени и занаятчийски материали, столове и маси за работните плотове

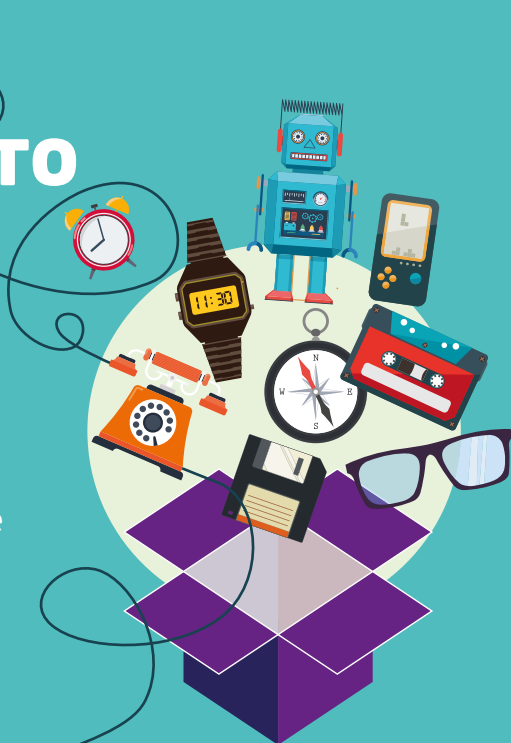
2018 **ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО**
#EuropeForCulture

3

Предложения за проекти

Капсули на времето

Учениците избират 10 предмета, символизиращи ежедневието, хобитата, интересите и културата им, които да сложат в реална или виртуална капсула на времето. След това те проучват какъв е бил ежедневието на младите хора, които са живели в техния регион 500 или 1000 години по-рано, и си представят какво биха сложили те в капсулите си. Учениците могат да споделят своя проект за капсули на времето с училище от друга европейска държава, включено в мрежата [eTwinning](#). Сътрудничеството в рамките на eTwinning ще стимулира партньорите в проекта да развият споделено културно знание и ще подсили европейското измерение на проекта за културно наследство.

Място: в класната стая

Материали: компютри с достъп до интернет (за виртуалните времеви капсули), писалки (цветни или черни), моливи (цветни или обикновени), хартия, кутия за обувки или метална кутия за бисквити, художествени и занаятчийски материали, представителни предмети, избрани от учениците, принтер (ако такъв е необходим за представяне на предметите)

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

4

Предложения за проекти

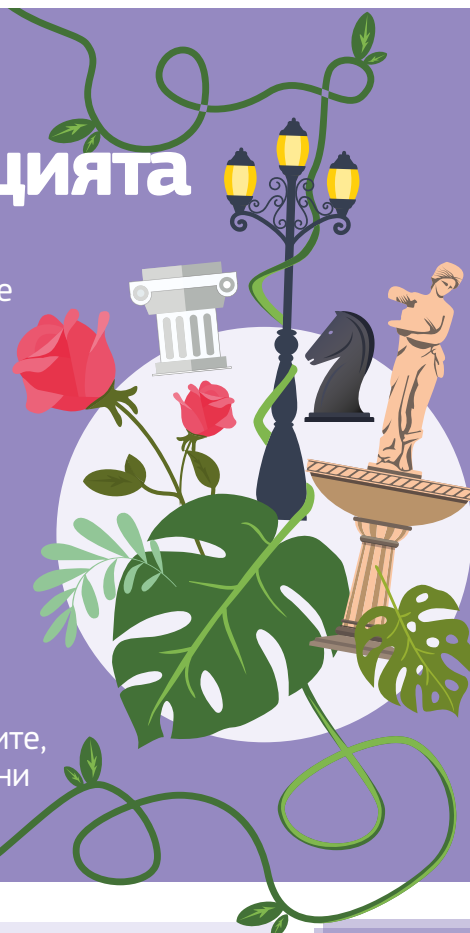
Вдъхновени от традицията

Учениците помагат в организирането на опознавателно посещение на природен обект в града.

Това може да бъде ботаническа градина, органична ферма, която прилага традиционни методи на отглеждане, национален парк или защитен хабитат, ръководен от местни жители и специалисти в областта на природното наследство.

Преди обиколката учениците правят списък на информацията, която трябва да съберат.

Освен това по време на посещението си те правят снимки на обектите, занаятите, уменията, природното наследство и традициите, които да използват, за да създадат оригинални творби, вдъхновени от обиколката.

Място: навън

Материали: фотоапарат / мобилен телефон, клипборд, писалка и хартия, художествени и занаятчийски материали (бои / цветни моливи / пастели, ножица, лепило и т.н.)

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

5

Предложения за проекти

Осиновете си паметник

Животът на много важни личности е увековечен със статуи или паметници, запазващи делото и постиженията им за бъдещите поколения. Исторически събития и места също се отбелязват с паметници или в песни и разкази. Всяка група ученици избира местен културен паметник (статуя, паметна плоча, сграда, място, улица, парк, песен или история), на който да вдъхнат живот. След посещението на всички материални паметници групата влиза в ролята на човек, свързан със съответния паметник, пише сценарий за него и го записва, сякаш човекът е жив и разказва своята история. Класът изработва уебстраница с „Карта на паметниците“ и създава линкове за всеки запис към съответния паметник като наследство за бъдещите поколения.

Място: в класната стая и навън

Материали: фотоапарат / мобилен телефон, устройство за звукозапис (може и телефон), писалка и хартия, компютър с достъп до интернет и слушалки

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

6

Предложения за проекти

Празници

Празниците, парадите и фестивалите са начин да се почете и утвърди културата на един народ. Страните в Европа отбелязват големи събития като Нова година, Коледа и Великден, но всяка държава има свои уникални чествания и културни празници.

В малки групи учениците проучват специфичен културен празник в различни европейски държави. Те изучават произхода му, изследват културното наследство, което носи, и установяват как се празнува днес. В Деня на Европа класът би могъл да направи Европейски панаир, по време на който всяка група да подреди щанд за съответната страна и може би дори да предложи типични за страната ястия.

Място: в класната стая

Материали: компютри с достъп до интернет, писалки, хартия, карта, художествени и занаятчийски материали, книги за европейските фестивали и празници

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

7

Предложения за проекти

Европейски културни маршрути

Всяка малка група избира един от над 30-те европейски културни маршрута, публикувани в [секцията „Културни маршрути“](#) на уебсайта на Съвета на Европа. Тяхната задача е да създадат презентация за по-малките ученици, показваща важността на културното наследство на избрания маршрут. Това би могло да включва средновековните поклоннически пътища из целия континент, така че групите да могат да изследват местен път, както и такива в останалите части на Европа. Те могат да опишат различните аспекти на наследството на маршрута, включително архитектурните обекти, природното наследство, обичаите, традициите и дори кухнята. Много от тези маршрути са още по-популярни днес. Защо това е така? Променили ли са се обичаите? Създали ли са се нови традиции? След това учениците използват информацията като отправна точка за уебстраницата или цифровата си презентация. Там те трябва да разкажат протичане за европейското историческо и културно наследство, културните и художествените практики, културния туризъм и устойчивото културно развитие на избрания маршрут. Целта на техния проект трябва да покаже на по-младата аудитория как наследството на различните държави и култури в Европа допринася за създаването на споделено и живо културно наследство.

Място: в класната стая и навън

Материали: фотоапарат / мобилен телефон, книга за поклонническите маршрути, компютри с достъп до интернет и принтери

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

8

Предложения за проекти

Споделено наследство

Гобленът от Байо, дълъг 70 метра и широк 0,5 метра, е чудесно произведение на изкуството и занаятчийското майсторство от 11-и век. Със своите 50 сцени с наименования на латински, избродирани в ленения плат с цветни прежди, гобленът разказва историята на Норманското нашествие в Англия. Работейки в малки групи и използвайки средства по техен избор (бои и платно или цифрово мастило и екран), учениците разказват как наследството и културата на викингите може да се види в северната част на Европа днес. Друг вариант е учениците да разгледат културното влияние на древната Римска империя върху по-голямата част от територията на Европа в изкуството, литературата, архитектурата, политиката, пътната инфраструктура, езика и историята.

Място: в класната стая

Материали: платно за рисуване и бои, компютър с достъп до интернет, книги за норманите и викингите или римляните, както и книги за гоблена от Байо

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

Предложения за проекти

9 DiscoverEU: Вашият европейски списък с желания

Учениците планират DiscoverEU приключение за лятото след 18-ия си рожден ден. В групи от 3-ма или 4-ма те ще планират различни влакови маршрути, използвайки уебсайта [DiscoverEU](#). Те могат да направят това, създавайки списък на петте места, които най-много искат да посетят. Какво ще правят на тези места? Какво ще видят? Защо културното наследство на тези места ги вълнува? С какво тези места са заслужили място в списъка им? Всеки ученик може да представи слайдшоу на аудиторията си устно (без писмени бележки). Друг вариант е информацията да се представи цифровизирано под формата на туристическо ръководство и да се призват останалите ученици да гласуват за най-добрите маршрути.

Място: в класната стая

Материали: достъп до компютри с интернет връзка, проектор или интерактивна дъска и пътеводители

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

Предложения за проекти

10 Индустириално наследство

Учениците проучват традиционен местен отрасъл от индустриалната епоха (като мелничарство, минно дело, грънчарство, тъкачество, корабостроене или стоманолетарство) и разглеждат архитектурното наследство, инструментите и машините, свързани с него.

Сравняват този отрасъл със същата индустрия в другите европейски държави.

Как въпросната индустрия е повлияла на културата на хората, които са били заети в нея?

Променила ли е тази индустрия природния пейзаж и околната среда?

Какви елементи на културното наследство, традиции, обичаи и артефакти, свързани с нея, се ценят днес и гордо се предават от поколение на поколение?

Място: в класната стая (и навън, ако наблизо има фабрики и други обекти от тази епоха)

Материали: книги за индустриалната епоха/европейската индустрия, достъп до компютри с интернет връзка и фотоапарат/телефон (ако се излиза навън)

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

11 Предложения за проекти

Да танцуваме!

Учениците организират един следобед, изпълнен с танци, музика и забавления, в голямата зала на училището за останалите ученици.

Те показват традиционен фолклорен танц и приканват по-малките ученици да се включат и да го научат.

Учениците представят и фолклорен танц от друга европейска държава, преди да поканят своите гости да танцуват заедно с тях.

Място: в класната стая

Материали: костюми, плейлиста, музикален плейър (телефон/iPod/CD плейър) и тонколони, компютри с достъп до интернет за проучванията и може би книги за традиционните европейски танци

12 Предложения за проекти

Културна обиколка

Учениците проучват местен културен маршрут, подходящ за семейна обиколка с велосипед. В работни групи те изучават наследството и традициите на местата и правят карта на маршрута.

Всяка група записва кратък сценарий за всяко избрано място и го качва на уебстраница. С помощта на QR кода върху картата всички колоездачи ще бъдат пренасочвани към уебстраницата, за да слушат записите, докато карат.

Класът споделя проекта си с местния съвет и групите, занимаващи се с културното наследство, които да им помогнат да определят датата на първата обиколка и да популяризират както нея, така и проекта.

Място: в класната стая и навън

Материали: компютри с достъп до интернет, книги за местното културно наследство и традиции, карти, велосипеди и записващо устройство (телефон / звукозаписващо устройство)

13

Предложения за проекти

Далеч от утъпканите пътеки

Лондон, Париж и Рим са известни по целия свят с историческите си, архитектурни и културни съкровища.

Но в Европа има и много скрити прекрасни кътчета?

Учениците ще си представят, че трябва да включат 10 от скритите чудеса на Европа в нов туристически пътеводител за устойчив туризъм.

Те описват всяко едно от тези по-малко известни красиви исторически места, разказвайки за културата, местните обичаи и начина на живот, свързани с мястото, следвайки стила на туристическите пътеводители.

Място: в класната стая и навън

Материали: компютри с достъп до интернет, писалка и хартия, книги за европейското културно наследство и примерни туристически пътеводители

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

14

Предложения за проекти

Побратимени градове

Селото или градът, в който живеете, побратимен ли е с населено място в друга държава от ЕС?

Научете за различните аспекти на тяхната култура, традиции и наследство. Какво общо наследство споделяте?

Защо сътрудничеството не стане и цифрово, като използвате уебсайта на [eTwinning](https://www.etwinning.net), за да намерите партньорско училище, с което да работите заедно по общ проект, свързан с наследството?

Място: в класната стая

Материали: компютри с достъп до интернет

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

15

Предложения за проекти

Младежи за културно наследство

ЕС се ражда от желанието за мир и сътрудничество след Втората световна война. Но какво означава да си млад европейски гражданин днес? Проведете дискусия с учениците как според тях животът им е повлиян от факта, че са европейски граждани, и създайте списък, наречен: „Предимствата да бъдеш млад човек в Европа“. В малки групи учениците избират един елемент, който да разгледат, като например: равни права; право да пътуваш (да живееш и работиш) свободно в Европа; потребителски права (най-вече онлайн); правила за безопасност на потребителите (разгледайте етикетите върху храните, дрехите, домакинските уреди, играчките и електронните устройства); безплатен роуминг; правила относно защитата на данните и интернет сигурността, включително политиките, свързани с Общия регламент за защита на личните данни и правото „да бъдем забравени“; защитените по „Натура 2000“ видове и местообитания, благодарение на които се опазва околната среда и биоразнообразието; или друга тема от техния списък. Всяка група събира информацията в цифров вид. След това учениците проверяват взаимно работата си, а целият клас организира кръгла маса или форум, за да дискутира следното: По какъв начин фактът, че сме европейци, предопределя кои сме и влияе на нашето бъдеще?

Място: в класната стая

Материали: компютри с достъп до интернет, книги за ЕС, писалки и хартия

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture

16

Предложения за проекти

Знак за европейско наследство

До момента 38 обекта в Европа са отличени с престижния Знак за европейско културно наследство.

Те символизират различни ключови етапи от изграждането на Европа такава, каквато я познаваме днес.

Тези обекти, датиращи както от зората на цивилизацията, така и от съвременната епоха, олицетворяват и възхваляват европейските идеали, ценности, история и интеграция. Всяка група проучва определен обект и представя наученото на аудиторията си по интересен начин.

Място: в класната стая

Материали: компютри с достъп до интернет, книги за европейското културно наследство, писалка и хартия

2018
ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА
НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
#EuropeForCulture